

Kontrolní otázky

1. Vysvětlete, za jakých okolností může být fiskální politika zcela neúčinná v ovlivňování produktu.
2. V jaké situaci platí: $\bar{\alpha} = \gamma$?
3. Co očekávají ekonomické subjekty, je-li ekonomika v pasti likvidity?
4. Za jakých podmínek je monetární expanze maximálně účinná?
5. Jak může centrální banka zabránit vytěšňovacímu efektu?

Odpovědi

Ad 1 Fiskální politika je zcela neúčinná v ovlivňování produktu v případě, kdy poptávka po reálných peněžních zůstatcích je absolutně necitlivá na změnu úrokové míry, tj. $h = 0$ a křivka LM je tudíž vertikální. Fiskální expanze zvýší úrokovou míru, ale nedojde k uvolnění žádných dodatečných peněz, které by umožnily růstu důchodu. Rychlost obrátu peněz je konstantní. V takovéto situaci je velikost důchodu zcela ovlivněna velikostí nabídky reálných peněžních zůstatků. Objem peněz připadající na realizaci fiskální expanze vytěšnil naprosto stejný objem peněz připadající na soukromé spotřební a investiční výdaje. Vytěšňovací efekt je v tomto (klasickém) případě maximální.

Ad 2 Jedná se o situaci, kdy je ekonomika v pasti likvidity a fiskální expanze je maximálně účinná v ovlivňování produktu.

Ad 3 Ekonomické subjekty očekávají růst úrokových sazeb a pokles cen ostatních finančních aktiv.

Ad 4 Monetární expanze je maximálně účinná v tzv. klasickém případě. Monetární expanze generuje takový přírůstek důchodu (produktu), který vyvolá stejně velký růst poptávky po reálných peněžních zůstatcích, jako byl růst nabídky reálných peněžních zůstatků.

Ad 5 Vytěšňovací efekt je způsoben růstem úrokové sazby. Ta roste díky realizované fiskální expanzi. Tomuto efektu může centrální banka zabránit monetární expanzí. Pokud centrální banka zvýší nabídku reálných peněžních zůstatků v takovém rozsahu, že úroková sazba se vrátí na původní úroveň, vytěšňovací efekt bude eliminován.